

[Alvilda Larsen.]

biografer i Stockholm ejes de 62 af aktieselskaber — 62 ejes af aktieselskaber — 5 ejes af militæret og 1 af Stockholms borgerskole. De resterende 31 ejes af 21 enkeltpersoner. Af de 62 biografer, der ejes af aktieselskaber, ejer Svensk Filmindustri A/B 15, Sandrew-Biograferne A/B 13 og Ri-Teatrarna 12. Om det sidste selskab, Ri-Teatrarna, som ejer 12 biografer i Stockholm, oplyses det, at det kun kunne klare sig ved i de første år at være stærkt afhængig af 2 store amerikanske filmsselskaber. Jeg vil derfor gerne spørge: Hvor meget fri næring er der i dette forhold?

Vi ser, at udviklingen på dette område så afgjort går i en bestemt retning. Det ser man i Sverige. I 1936 udgjorde blandt biografefjerne enkeltpersoner 62 pct., i 1948 udgjorde enkeltpersoner imidlertid kun 44 pct. Og det er ikke kun i Sverige, vi ser det. Vi ser det samme gøre sig gældende i et land som Schweiz, der har fri næring. 95 pct. af biograferne i Schweiz ejes af private personer, og alligevel kan vi ikke sige, at branchen er fri. I Schweiz ser vi nemlig, at filmsudlejerne og biografefjerne har indgået en bestemt aftale, nemlig den, at de to parter i fællesskab bestemmer, hvornår og hvorvidt nye ejere kan godkendes som indehavere af biografer. Disse to filmsorganisationer i Schweiz driver altså i virkeligheden en monopolpræget politik, som intet som helst har at gøre med fri næring.

Der kan således efter min mening slet ikke ses noget efterfølgelsesværdigt i den såkaldte frie næring, hverken i Sverige eller i Schweiz.

Forslagsstillerne har ikke her i dag bestridt faren for udenlandsk kapitals indflydelse på dette område, men, siger de, det kan vi dog hindre med nogle rigtige og gode bestemmelser i en eventuel ny lov. Jeg har den opfattelse, at selv forbud mod monopoler af denne art i virkeligheden ikke kan garantere mod omgåelse; for så vidt er jeg enig med forslagsstillerne, men jeg synes alligevel, at argumentationen halter. Man siger: nuvel, omgås eventuelle bestemmelser, så har vi domstolene, dem har vi tillid til, og så kan vi give dem, der omgår loven, en straf. Jeg synes, det er en forkert vej at gå. Jeg synes, det ville være bedre at gå den lige, direkte vej, nemlig den, som bort-

tager grundlaget for private monopolars beherskelse af filmsforevisning og filmsproduktion, og i stedet for skabe de samfundsorganer, der tillægges beføjelse til at sikre, at filmens muligheder i størst muligt omfang kommer befolkningen til gode. Jeg tror nok, vi efter alt det, jeg her har nævnt, må foretrække bevillingssystemet, men som jeg begyndte med at sige, har vi den opfattelse, at ikke alt er, som det bør være med det nuværende bevillingssystem; vi kan tænke os en hel del ændringer.

I den forbindelse kan jeg henvise til forholdene i Norge, som også blev nævnt af justitsministeren her i dag. Jeg har af betænkningen angående biografvæsenet set, hvordan udviklingen har forment sig i Norge, og jeg vil gerne udtale, at vi har sympati for den norske ordning med et kommunalt bevillingssystem. Da man i sin tid indførte dette system i Norge, havde man en lignende debat, som vi nu har her. Der blev fremført kritik af, at kommunerne kunne drive biografer; man havde absolut den opfattelse, som også er gjort gældende her i dag, at private egner sig bedst til at drive biografer; på den anden side stod det modsatte synspunkt, at man ved kommunal drift kunne sikre sig virkelig gode og lødige film, og at man af biografernes overskud kunne tilgodese andre udmærkede, kulturelle formål. Denne diskussion er nu helt overstået i Norge, og man er fra alle sider enig om, at systemet med kommunal drift og med, at overskuddet i stor udstrækning går til andre kulturelle formål, er det bedste. Jeg har den opfattelse, at systemet med kommunal drift af biografer, hvor overskuddet går til kulturelle formål, er et udmærket system, hvis indførelse her i vort land vi godt kunne drøfte. Lad mig nævne et eksempel her fra Danmark på en kommunal biograf, nemlig i Odense; denne biografers overskud går til at dække noget af underskuddet ved Odense teater. Jeg synes, en sådan ordning er ønskværdig, og skal på mit partis vegne udtale, at vi har sympati for kommunal drift af biografteatrene.

Jeg skal slutte med at sige, at vi ikke har noget imod, at et udvalg tager disse problemer op til undersøgelse med det formål at udarbejde forslag til en ny biograflov hurtigst muligt; men vi kan ikke stemme for